

ZADANIE nr 10

SCENARIUSZ

TEMAT: Bezpieczeństwo w sieci

KLASY GIMNAZJALNE I PONADGIMNAZJALNE

CZAS LEKCJI : 1 godzina lekcyjna – 45 minut

CELE LEKCJI:

Cele ogólne:

- zajęcia mają na celu poszerzenie wiedzy i świadomości uczniów na temat zagrożeń w Internecie, a także wyposażenie ich w praktyczne porady, jak reagować w sytuacji niebezpiecznej w sieci.
- wskazanie sposobów bezpiecznego, kulturalnego i efektywnego korzystania z Internetu,
- unikanie zagrożeń oraz prawidłowych reakcji w momencie zetknięcia z nimi,
- doskonalenie umiejętności współpracy w grupie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wymienia rodzaje zagrożeń w Internecie,
- wyjaśnia rodzaje niebezpiecznych zachowań w Internecie i zagrożeń z tym związanych, wymienia sposoby bezpiecznego zachowania się w sytuacjach ryzykownych
- stosuje zasady ograniczonego zaufania w kontaktach z osobami znanymi wyłącznie z Internetu; uzasadnia, dlaczego nie wolno podawać swoich danych osobowych i innych informacji o sobie w Internecie; posługuje się Nickiem /pseudonimem /
- wymienia metody ochrony komputera przed zagrożeniami w Sieci – stosuje odpowiednie oprogramowania we właściwy sposób (firewall, antywirus);
- „bycie legalnym” – nie stosuje pirackich multimediiów, oprogramowania, itp.
- wymienia reguły Netykiety podczas korzystania z Internetu,
- stworzy zasady bezpieczeństwa w Internecie,
- wypowiada swoje zdanie i dyskutuje na tematy poruszone na zajęciach,
- współpracuje z grupą podczas wykonywanych zadań, ma okazję czynnie zaangażować się we wspólną pracę, jest zdyscyplinowany na zajęciach.

METODY NAUCZANIA:

- pokaz
- pogadanka,
- „burza mózgów”,
- dyskusja,
- zespołowe rozwiązywanie problemów.

FORMY ORGANIZACYJNE:

- praca z całą klasą,
- praca w grupach.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- prezentacja multimedialna – Zagrożenia w Internecie,
- komputer z dostępem do sieci Internet,
- projektor multimedialny.

WSTĘP

Powitanie uczniów i wstęp:

Porozmawiamy dzisiaj o komputerach i Internecie. O tym, że są to bardzo pożyteczne narzędzia nie trzeba chyba nikogo przekonywać. Jednak używając go bardzo często zapominamy, że może być również źródłem zagrożeń. Chciałbym żebyśmy porozmawiali dzisiaj o tym jak ważny jest dla nas Internet, co możemy dzięki niemu zrobić, ale też w jaki sposób ustrzec się przed niebezpieczeństwami, które w nim czyhają. Zajmijmy się najpierw samym komputerem. Można się uczyć, bawić i pracować przy jego pomocy. Jakie mamy dzięki niemu możliwości? Wymieńcie wszystko, co Wam przychodzi do głowy.

Prowadzący zapisuje propozycje uczniów na tablicy w trzech kolumnach: Nauka, Rozrywka, Praca.

Mając komputer możemy również korzystać z Internetu. Co możemy robić dzięki Internetowi?

Prowadzący zapisuje propozycje uczniów w czwartej rubryce – „Internet”. Ważne jest, aby znalazły się tam takie pozycje, jak:

- komunikowanie się z innymi osobami,
- zdobywanie informacji,
- poznawanie nowych ludzi,
- pobieranie plików.

Jeśli uczniowie ich nie zgłoszą, prowadzący powinien ich na nie naprowadzić.

Teraz chciałbym, żebyśmy wspólnie zastanowili się nad tym, jakie zagrożenia mogą na nas czyhać w Sieci?

Dlaczego surfowanie po Internecie może być niebezpieczne?

Prowadzący pozwala na swobodną dyskusję, a zgłaszane pomysły zapisuje na tablicy. Ważne jest, żeby pojawiły się tam takie zagrożenia, jak:

- gry komputerowe,
- niechciane i nieodpowiednie treści,
- zagrożenie ze strony innych ludzi w prawdziwym świecie,
- zagrożenia fizyczne,
- nękanie w Internecie - zagrożenia psychiczne,
- łamanie prawa/straty finansowe -przestępstwa teleinformacyjne,
- uzależnienie od Internetu,
- narkotyki w sieci.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

W tej części zajęć nastąpi prezentacja multimedialna (dostępna pod adresem http://zs11.pl/page_look/bezpieczna_szkola/)

Prezentacja porusza między innymi zagrożenia płynące z sieci Internet, takie jak:

- *Gry komputerowe*
- *Przemoc w sieci*
- *Second Life*
- *Narkotyki*
- *Kluby samobójców*
- *Zagrożenia psychiczne*
- *Zagrożenia fizyczne*
- *Przestępstwa teleinformacyjne*

Główne treści jakie należy omówić podczas prezentacji to:

Czym jest Internet

- ogromną liczbą komputerów wymieniających się ciągami 0 i 1,
- narzędziem,
- kopalnią wiedzy,
- placem zabaw,
- sposobem komunikowania się,
- wielkim śmietnikiem (Stanisław Lem).

Co robimy w sieci

- Przeglądamy strony WWW
- Posługujemy się emailem
- Rozmawiamy na czatach, komunikatorach, Skype lub na IRCu
- Dyskutujemy w forach i grupach dyskusyjnych
- Gramy w gry online
- Ściągamy i udostępniamy plik

Szkodliwe treści

- Pornografia
- Przemoc
- Wulgarność
- Używki
- Hazard
- Broń
- Sekty
- Rasizm i ksenofobia

Problemy psychospołeczne

- uzależnienie od sieci (weboholizm, netoholizm),
- gry komputerowe,
- problemy w nauce,
- zaburzenia relacji interpersonalnych.

Anonimowość w sieci:

- nie widzimy rozmówcy, nie wiemy, kto naprawdę siedzi po drugiej stronie,
- anonimowość w Internecie kończy się, gdy coś narozrabiamy,
- tak naprawdę internetowa anonimowość to fikcja.

Przemoc w Internecie

- Myślimy, że jesteśmy anonimowi i czujemy się bezkarni.
- Granica między nieudanym żartem czy głupim dowcipem a groźbą karalną jest bardzo cienka.
- Groźby karalne, nękanie są przestępstwem.
- Wirtualna przemoc boli realnie.

Włamania komputerowe

- Każdy komputer podłączony do Internetu jest narażony na włamanie bez względu na sposób podłączenia i to, czy są na nim „wartościowe” rzeczy.
- Młodzież często sama dokonuje włamań komputerowych (z nudów, z ciekawości, żeby zaimponować kolegom).
- Nie ma anonimowości!
- Dbajmy o bezpieczeństwo komputera (legalne oprogramowanie antywirusowe, legalny program typu firewall, ostrożność)
- „Łamałem ludzi, a nie systemy” K. Mitnick

Oszustwa i wyludzenia

- Oszuści na Allegro.
- Oszustwa na zdrapki (Simplus, TakTak, Pop czy Heyah).
- Bądźmy ostrożni, sprawdzajmy wiarygodność drugiej strony.
- Zgłaszajmy oszustów policji i administratorom.

Rozmowy z przestępcami – niebezpieczne kontakty

- Po drugiej stronie monitora może siedzieć ktoś, kto wykorzysta naszą ufność do swoich celów,
- Sekty i pedofile.
- Kluby samobójców,
- Organizacje neonazistowskie.

Dobre maniery (netykieta)

- Myśl, zanim coś zrobisz
- Nie szkodź innym
- Nie czyn drugiemu, co Tobie niemiłe

Uzależnienie

- Uzależnienie odbywa się w głowie.
- Uzależniamy się od substancji, ale też od sytuacji i zachowań (np. pracy, jedzenia, zakupów, czy Internetu).
- Długie siedzenie w Internecie można łatwo usprawiedliwić.

Fazy uzależnień od sieci komputerowej:

I. Faza wstępna

- przebywanie w sieci sprawia przyjemność,
- wzrost ochoty na coraz częstsze przebywanie w sieci,

II. Faza ostrzegawcza

- szukanie okazji do jak najczęstszego przebywania w sieci,
- rozładowanie napięcia poprzez sieć,
- próby korzystania z sieci w ukryciu.

III. Faza krytyczna

- spadek innymi zainteresowaniami nie związanymi z siecią,
- zaniedbywanie wyglądu zewnętrznego,

IV. Faza chroniczna – jedyny świat to świat wirtualny.

Relacje międzyludzkie

- Nie ma wirtualnych przyjaciół, albo ktoś jest Twoim przyjacielem albo nie.
- Sieć to nie jest całe życie.
- Życie nie sprowadza się do formuły „CzE, sKĄd sTooKaSh?”
- Spotkaj się ze znajomymi, miej zainteresowania poza netem.

Piractwo komputerowe

- Piractwo to kradzież. Używając pirackiego programu, czy pirackiej muzyki okradamy autora i jego współpracowników.
- Nie ma lepszych i gorszych złodziei.
- Piractwo jest przestępstwem.
- Coraz częściej piraci lądują w więzieniu lub płacą kary.

Szukaj pomocy

- **Niebieska Linia** (www.niebieskalinia.pl, 0-801 120 002)
- **Fundacja Dzieci Niczyje** (www.dzieckowsieci.pl, www.sieciaki.pl, 0-22 616 02 68)
- **Dyżurnet** (www.hotline.org.pl, 0-801 615 005)
- **Komitet Ochrony Praw Dziecka** (www.kopd.org.pl, 0-22 626 49 19)
- **Kidprotect.pl** (www.kidprotect.pl, 0-693 254 898)

Źródło:

www.kidprotect.pl
www.cmppp.edu.pl
www.fdn.pl

Uwagi do prezentacji

Podczas prezentacji nauczyciel pozwala na zadawanie szczegółowych pytań, próbuje uzyskać odpowiedzi na zadawane w trakcie prezentacji pytania od innych uczestników zajęć, pozwala na dyskusję kontrolując jej przebieg i wpływ czasu.

Do prezentacji zostały implikowane filmy udostępnione przez Fundację Dzieci Niczyje - niebezpieczne treści „Dziecko w sieci” odcinki 1-2, 1-5, 1-6, (<http://fdn.pl/zagrozenia-dziecie-w-internecie-charakterystyka-zjawiska>), oraz spod kampanii społecznej **NONAR** „Najlepszy sposób na zmarnowanie życia” (http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=R3y2mEYp2fM).

Teraz chciałbym, żebyśmy wspólnie zastanowili się nad tym, jakie są zasady bezpieczeństwa, których należy przestrzegać?

Uczniowie podzieleni na grupy tworzą prezentacje w programie PowerPoint lub wypisują na brystolu zasady bezpiecznego zachowania się w Sieci. Prowadzący naprowadza grupy uczniowskie, ważne jest , aby znalazły się tam takie zapisy jak, jak:

1. Chroń swoją prywatność w Sieci

Jeśli bierzesz udział w jakimkolwiek forum publicznym w Internecie, nie podawaj swojego nazwiska, adresu mailowego, numeru telefonu, nazwy szkoły oraz innych informacji, które mogłyby pozwolić na ustalenie twojej tożsamości (dotyczy to również danych twoich rodziców, rodzeństwa, znajomych, itp.).

2. Nie wysyłaj swoich zdjęć

Jeżeli chcesz koniecznie wysłać zdjęcie osobom, których nie znasz, zastanów kilka razy, zanim to zrobisz. Nie umieszczaj zdjęć innych osób, bez porozumienia z tymi osobami.

3. Odpowiadaj mądrze na otrzymane wiadomości

Nigdy nie odpowiadaj na wiadomości (e-maile, komentarze na czacie, IM, grupy dyskusyjne, itp.), które sprawiają, że czujesz się skrepowany, zmieszany lub zaniepokojony. Gdy otrzymasz taką wiadomość, powiedz o tym rodzicom lub innym osobom, do których masz zaufanie. Zgłoście taki incydent do punktu kontaktowego <http://www.hotline.org.pl>

4. Bądź ostrożny korzystając z czat rozmów

Czat room jest prawdopodobnie najbardziej niebezpiecznym obszarem w Internecie. Nigdy nie możesz mieć pewności z kim naprawdę rozmawiasz. Możesz spotkać tam wielu przyjaznych i ciekawych ludzi. Pamiętaj jednak, że czaty są również wykorzystywane przez oszustów do poszukiwania swoich ofiar, szczególnie wśród nastolatków.

5. Bądź ostrożny, jeżeli umawiasz się z osobami, które poznałeś w Sieci

Pamiętaj, że ludzie nie zawsze są tymi za kogo się podają. Jeśli jednak chcesz się spotkać dorosłą z internetowym znajomym, porozmawiaj o tym najpierw z kolegą, koleżanką, osobą i nigdy nie idź na takie spotkanie sam.

Zadbaj o to, aby spotkanie odbyło się w miejscu publicznym, które dobrze znasz.

6. Bądź podejrzliwy, jeśli ktoś, kogo poznałeś na czacie próbuje nastawiać cię przeciwko rodzicom, opiekunom, nauczycielom czy przyjacielom

Niektóre czaty wykorzystywane są przez przestępców, pedofilii, sekty i inne niebezpieczne grupy do nakłaniania młodych ludzi, by zrobili coś, czego nie chcieliby robić.

7. Bądź ostrożny, jeśli ściągasz coś do swojego komputera ze strony www

Niektóre strony www proszą o pozwolenie na załadowanie jakiegoś programu lub „podłączenie się”, w niektórych przypadkach mogą być wykorzystywane później do przesyłania ci jedynie irytujących reklam. Niestety często są również używane do ingerowania w twoją prywatność, śledzenia tego, co robisz w danej chwili w sieci czy wprowadzania wirusów do twojego komputera. Mogą one zamienić twój komputer w serwer, z którego ktoś nieznajomy będzie mógł swobodnie korzystać, np. pobierając bez twojej zgody twoje fotografie, prywatne dokumenty i inne.

8. Jeśli masz swój blog – prowadzisz stronę internetową

Pamiętaj o tym zamieszczając w blogu informacje o sobie. Zastanów się, jakie wiadomości na swój temat chciałbyś tam umieścić i czy naprawdę powinieneś to zrobić. Wszystko, co umieścisz w blogu może być nie tylko przeczytane przez innych użytkowników sieci, ale także z łatwością kopiowane i przechowywane, a w przyszłości może zostać wykorzystane przeciwko tobie. To, co teraz wydaje ci się fajne i zabawne, może okazać się niestosowne i kłopotliwe kilka lat później, np. gdy będziesz się starał o przyjęcie do szkoły czy pracy.

Powinieneś też uważać, co mówisz o członkach swojej rodziny, znajomych i przyjaciółach, aby nie sprawić im przykrości czy wręcz narazić na niebezpieczeństwo.

9. Pamiętaj, że w Internecie również obowiązują zasady dobrego wychowania

Nie rób niczego, co mogłoby urazić innych użytkowników lub byłoby sprzeczne z prawem.

PODSUMOWANIE

Po wykonaniu prezentacji następuje podsumowanie, uczestnicy na podstawie wykonanych przez siebie prezentacji oraz materiału przedstawionego im na zajęciach podsumowują lekcję. Zadaniem uczniów jest dokończenie zdania: „**Z dzisiejszych zajęć dowiedziałem się, że ...**”.

Źródło:

www.dyzurnet.pl

www.kopd.pl

www.brpd.gov.pl

www.policja.pl

www.nowaera.pl

www.kidprotect.pl

www.swierszczyk.pl

www.pspolska.pl/www.sieciaki.pl

www.dzieckowsieci.pl